

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. Quæ beneficiorum conditiones exprimendæ sint pro mandatis
Apostolicis obtinendis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

valere, opus est exprimi omnia, propter quæ prius rescriptum non valuit; uti & illud, si novum aliud impedimentum accessit, puta, si, *consciis prioris nullitatis*, fructus beneficii percepit, & consumpsit; sic Azor cit. q. 5. his præmissis.

§. 2.

Quæ beneficiorum conditiones exprimenda sint pro mandatis Apostolicis obtinendis?

463 **H**Oc pertinet ad Oratores, qui Papæ pro beneficiis obtinendis supplicent; de his porro multa jam diximus lib. 1. tit. 3. de Rescriptis: est autem hujus quæstionis notitia pernecessaria, non tantum ipsis Oratoribus, ne rescripta, quæ obtinent, obreptione, vel subreptione vitentur; Sed etiam mandatorum ejusmodi Executoribus, qui ut munere suo rectè fungantur, explorare tenentur, num in supplicatione tenentur, num in supplicatione Oratorum ea expressa sint, de jure debent. Sunt autem aliqua, quæ se tenent ex parte impetrantis; quædam ex parte beneficii: alia, ex parte juris alteri competentis in beneficio, pro quo supplicatur. Quia verò habitas subjecti præsupponitur, & de illa jam dictum est. Unde supra, eà hic prætermittam.

464 **Q**uæres 1. an impetrans rescriptum Apostolicum pro beneficio, debeat in supplicatione exprimere, quòd jam habeat aliquod beneficium? 2. an saltem pensionem Ecclesiasticam? 3. an dignitatem habitam? 4. an beneficii qualitatem? 5. an quòd pluries sit dispensatus? 6. an, quòd in tali beneficio habeat pensionem laicam, vel præstimonium? 7. an quòd habeat patrimonium? 8. an quòd beneficium sit Curatum? patronatum? electivum? Collativum? Cathedrale? 9. an petens residentiam? 10. an seculare, vel regulare? monaculum? affectum, reservatum? &c. &c.

465 **A**d 1. &c. Beneficiorum, si quæ Orator jam habeat, mentionem esse de necessitate faciendam; si ad instantiam Oratoris emanet mandatum providendi, constat ex dict. l. 1. tit. 3. quòd verum est, licet tale beneficium sit modicum, ut constat ex c. penult. de Rescript. & c. *si motu* 23. h. t. in 6. excipe, nisi Pontifex motu
Tom. III.

proprio mandet alicui provideri de beneficio; tunc enim non exigitur expressio, quòd jam prius Orator habeat aliud beneficium; ut apertè habetur in cit. c. *semotu*. Ratio autem primi est, ut ambitionis via præcludatur, & ne aliis, vel Ecclesiæ sequatur præjudicium, si plura beneficia uni conferantur.

Si dicas, in c. *cum teneamur*. 6. h. t. 466 solum dicitur, mandatum non esse exigendum, si omiſsa sit mentio; quòd Orator jam habeat beneficium *sufficiens congrua sustentationi*, & in c. *Is, cui* 19. eod. in 6. præcipitur, ut fiat mentio, *ad vitam*, ergo, ubi beneficium *non sufficit ad vitam congruè sustentandam*, non requiritur ejus mentio. *¶* N. conſeq. solum enim sequitur in illis textibus hoc non præcipi; non autem in aliis. Unde non est locus argumento per sensum contrarium, cum pro mentione facienda etiam modici beneficii extent alia jura apertè contraria, ut ostensum est, præter quam, quòd nec in illis juribus negetur facienda mentio beneficii non sufficientis ad vitam.

Responsio data n. 465. procedit et. 467 iam 1. in casu, quo quis beneficio spoliatus esset; per hoc enim non amittit titulum; sicut nec, si renuntiasset, sed renuntiatione nondum admittà, nam c. *si proponente* 42. de Rescript. exigens mentionem beneficii. *habiti*, loquitur indefinite de quolibet beneficio habito *in titulum* ibi: si proponente aliquo, nondum se beneficium Ecclesiasticum affectum, super provisione ipsius (*licet minus competens obtinentis*) rescriptum Apostolicum *de hoc mentionem non faciens*, impetretur, *illud veluti fraudulentè obtentum dicimus non valere*. Procedit 2. ut etiam fiat mentio *juris*, quòd quis habet ad beneficium, v. g. per presentationem, vel electionem nondum acceptatum, ut colligitur ex c. *ad audientiam* 31. de Rescript. ubi cassantur literæ impetratæ ab habentibus alias super provisione, præcipientes eis annuas pensiones, seu alia beneficia, ab eorum impetratione desistant, renuntiantes beneficio literarum, *si de hoc in impetratione aliarum non fiat mentio*, id, quòd etiam habetur c. *in nostra* 32. eod.

Ad 2. affirmativè responderet Menochius 468

P

chius

chius de Arbitrar. l. 2. casu 201. n. 51. quia succedit loco beneficii, sed negativè dicendum, si propriè beneficium non sit, cum obligationes ultra verborum proprietatem extendi non debeant, sic Azor p. 2. l. 8. c. 12. q. 14. & alii. Ad 3. r. affirmativè de dignitate beneficii, ut expressè dicitur c. ad Aures 8. de Rescript. & quidem non in genere; Sed expresso dignitatis nomine, ut tradunt Doctores communiter in dict. c. In nostra, & licet in c. ad aures, solum sermo sit de casu, quo habens dignitatem petit impetrare beneficia *minora*; idem tamen esse dicendum, si *ad majora*, constat ex iuribus *supra cit.* si quis etiam impetrare velit *majora*.

469 Ad 4. r. affirmativè, quòd aliàs deficiat consensus rescribentis. Nam mandata Apostolica de providendo intelliguntur solum de beneficio *simplicia*, nisi aliud exprimat. Ratio hujus est 1. ex c. *Cum in illis* 16. de *præbend.* in 6. ibi: *Cum in illis, quibus beneficia, curam animarum habentia, committuntur, major, quam in iis, qui ad alia promoventur, idoneitas requiratur: intentionis nostra nequaquam existit, ut, cum aliquibus de Ecclesiis, Personatibus, dignitatibus, vel aliis beneficiis quibuscunque (de animarum cura mentione non habita) provideri mandamus ipsis, de iis, quibus hujusmodi cura imminet, possit aut debeat provideri.*

470 Nam ex hoc textu aperte colligitur. 1. Quòd, si qualitas beneficii *curati* ab Oratore in supplicatione taceatur, impetratio sit ipso jure nulla, ut patet ex textu, ibi: *non est intentionis nostra*, sic enim deficit consensus, à quo substantialiter pendet impetratio, ita Nicolaus Garcia de *benefic. p. 1. c. 6. n. 49.*

Colliges 2. quòd mandatum providendi alicui de dignitate, Personatu, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis, *non facta mentione Curæ*, non comprehendat beneficia *curata*, idque propter defectum intentionis in mandante (ut constat ex præced.) sine quo non tenet provisio. Et quamvis Barbosa in dict. c. *Cum in illis n. 3.* referat, aliquos censere, de *cura beneficio annexa* non esse faciendam mentionem; ratio tamen, qua nititur Papæ decisio, quòd *major idoneitas exigatur in his, qui providentur, ubi beneficium est curatum*, necessario etiam concludit in casu *curæ anne-*

xæ, per ejusmodi beneficiatum exercenda.

Præter hæc *not.* 1. quòd in mandato 471 providendi non includatur *modus electionis*, si expressi sint alii modi providendi, prout habetur in dict. c. *cum in illis*. *S. illis* verò, illis verò, pro quibus scribimus, ut provideatur eisdem de Personatibus, vel dignitatibus, etiamsi curam habeant animarum, ad collationem, provisionem, presentationem, vel dispositionem spectantibus quorumcunque, provideri nequibit de Prælaturis, Personatibus, vel dignitatibus, *ad quos, seu quas per electionem ii*, qui eis habent præfici, assumuntur.

Not. 2. Quòd beneficiales literæ *unum* 472 *modum* providendi exprimentes, non concludant alios, per dict. c. *cum in illis*. *S. Cum autem ibi: Cum autem inter collationem, presentationem, & institutionem differentia magna esse nascatur: si cui de beneficio ad alicujus collationem spectante provideri mandetur, de alio, quod ad ejus presentationem, vel institutionem pertinet, provideri non poterit; nec etiam è converso: expresso enim in casuum prædictorum, mandatum super hoc factum (quod debet de sui natura restringi) ad alios extendi non debet.*

Not. 3. Quòd mandatum simpliciter 473 providendi, *duos* includens, non adstringat *alterum solum*, & vicissim, et si directum sit *ad unum*, non afficiat *duos*, per *c. s. si verò*, ibi: si verò de beneficio *ad aliquorum collationem, & presentationem spectante* (non adjecto *communiter*, vel *divisim*) provisio injungitur facienda in beneficio, *quod ad collationem, vel presentationem alterius ipsorum tantum pertinet, adimpleri non potest.* Sicuti, si de beneficio spectante ad collationem unius provisio injuncta fuisset, impleri non posset in beneficio, cujus collatio ad eum *simul cum alio* pertineret.

Ex his iuribus deducitur, quando 474 Pontifex mandat alicui provideri de beneficio *collativo*, seu per collationem, in mandato illo non comprehendit beneficium *electivum*, seu quod provideri debet per electionem, ratio est ex *n. 471.* Ex quo habetur, quando beneficium, pro quo impetrando supplicatur, est *electivum*, hujus qualitatis mentionem esse facien-

faciendam, secus irritam fore impetrationem, defectu intentionis in Mandante, sic Garcia cit. p. 1. c. 6. n. 47. & alii communiter.

475 Deducitur 2. non valere impetrationem beneficii, quod spectat ad alicujus *presentationem*, & *institutionem*, si mandatum dicat Oratori providendum per beneficii *collationem*. Nam isti modi providendi diversi sunt, & unus non includit alterum, ut constat ex textu in n. 472. Hinc in impetratione beneficii *patronati*, hæc qualitas exprimenda est, ne irrita coeteroquin sit impetratio defectu intentionis in Mandante. Nam nomine *collationis* non venit *institutio*, vel *confirmatio*, id, quod etiam tradit Gonzalez ad 8. *regul. Cancell. Gloss. 16. n. 10.*

476 Deducitur 3. mandatum providendi de beneficio, cujus provisio pertinet ad *plures*, non extendi ad *collationem*, beneficii, cujus collatio est tantum alterius, nec quando mandatque provideri de beneficio, cujus collatio pertinet ad *unum*, comprehendi beneficium, cujus collatio pertinet ad *plures*, per textum in n. 473.

Cum autem in §. si verò dicatur, si de beneficio spectante ad collationem unius provisio injuncta fuisset, *impleri non posse in beneficio*, cujus collatio ad unum simul cum alio pertineret, in casu autem quo pertineret ad collationem aliquorum, & non sit mentio in mandato, *communiter*, vel *divisim*, similiter impleri non posse mandatum, quando collatio pertinet ad collationem alterius tantum, movetur quæstio, an hoc procedat, quando mandatum habet mentionem *divisim*, sic, ut quando collatio pertinet ad *hunc vel illum divisim*, seu sub disjunctione, quilibet eorum censeatur mandato gravatus? pro hac quæstione V. Barbosa in dict. c. cum in illis n. 18. ubi videtur tenere affirmativam, quia tunc censetur Papa gravare utrumque in solidum sic, ut nisi unus duorum provideat, exequatur alter, etsi neuter vellet, teneatur uterque.

477 Ad 5. B. Affirmativè, sed solum tunc, quando dispensationes subsequentes *connexæ sunt* cum præcedentibus, ac ad eundem finem ordinatæ, ut alibi diximus. Ad 6. B. mentionem *patrimonii*,

Tom. III.

tunc solum requiri, quando quis *eius titulo est ordinatus*, & impetrare vult beneficium *titulo paupertatis*; nam hic titulus cessat existente illo; id, quod etiam tenendum in habente pensionem laicam, seu præstimonium ad dies vitæ, nam & hoc casu cessat titulus paupertatis; quare, si hæc tantum temporalia sint, eorum mentio non exigitur, ex quo etiam constat ad 7. & ad 8. Et quoniam etiam supplicatio pro beneficio Ecclesiæ *Cathedralis*, arguit ambitionem supplicantis, ommissa ejus mentio pariter vitiat impetrationem per Menochium ex c. *Quamvis 4. de præbend. in 6.*

Nam de his sic loquitur Bonifacius VIII. *quamvis plenissima sit aliàs in beneficiis interpretatio facienda*, litera tamen super obtinendis beneficiis impetratæ, debent (*cum sint ambitiosa*) restringi. Et ideo si alicui usque ad *certam summam* provideri mandamus, ei non *in pensione*, sed *in beneficiis Ecclesiasticis* tantum, volumus provideri: nisi de petitione in nostris literis mentio habeatur expressa. Quamquam sub nomine *Ecclesiarum civitatis* comprehendatur *aliàs Ecclesia Cathedralis*: cum tamen alicui de beneficio mandamus in *aliqua Ecclesiarum civitatis vel diœcesis* provideri, ad *Cathedralem Ecclesiam* (quam propter ipsius honorem sub hac generalitate nolumus hoc casu includi) *se mandatum hujusmodi non extendit*. Secus autem, cum mandamus in aliqua Ecclesiarum *Provincia* provideri, tunc enim & *Metropolitana* & coeteræ *Cathedrales Ecclesiæ* includuntur sub tali mandato, cum uberiorem hoc casu, quàm alio, impetranti gratiam facere videamur.

Multa complectitur hæc Pontificia responsio, ad rem autem præsentem facit, quod expressè in ea dicatur in mandato de providendo alicui in aliqua Ecclesiarum *diœcesis*, vel *civitatis* non contineatur *beneficium Ecclesiæ Cathedralis*, secus in mandato providendi in aliqua Ecclesiarum *Provincia*, id, quod apertè habet textus præced. num.

Habetur præterea *mandatum providendi*, seu literas pro beneficiis obtinendis impetratas, esse interpretationis strictæ ex relato textu ibi! *debent (cum sine ambitiosa) restringi*; quod etiam constat ex c. *cum in illis*. §. *cum autem*, de quo n.

472. ibi: *quod debet de sui natura restringi*; quamvis aliàs in beneficiis (extra casum talis mandati) plenissima sit interpretatio facienda.

Habetur 2. quando mandatur alicui provideri *usque ad certam summam*, provisionem esse faciendam *in beneficio*, non *impensione*, per clarum in n. 477. id, quod etiam dicit glossa ibid. V. *impensione*. Ratio fumitur ex præced. num. quia in literis de providendo fieri debet restricta interpretatio; at hoc non fieret, si expressio *certa quantitatis* sumeretur pro *pensione*; sic enim gravaretur *alienum beneficium*, quod non contingit dando illi beneficium duntaxat in valore tantæ quantitatis expressæ.

479 Ad 9. R. affirmative, quia cum ex consuetudine jam recepta beneficium simplex liberum sit à Residentia, ut tradit Castropalaus *tom. 2. tr. 13. D. 2. p. 31. n. 14.* consensus rescribentis ad Supplicationem pro beneficio non expressâ qualitate *residentia*, non ferretur in beneficium importans *onus residentie*; consequenter impetratio beneficii, postulantis residentiam, foret nulla, si hæc qualitas expressâ non foret.

480 Ad 10. R. affirmative, si Orator sit *secularis*, & beneficium *regularis*; vel *Regularis*, & beneficium *seculare*, ratio est, quod talis Orator labore inabilitate ex parte subiecti, ut constat ex dict. à n. 159. quam nec clausula *motus proprii* tollit, si expressâ non sit; id, quod etiam procedit, si taceatur vitium *intrusionis*; vel qualitas beneficii *effecti* &c. quia in qualitatem non expositam non consentit rescribens, utpote incognitam, quod maximè procedit etiam de beneficiis *unitis*, vel *monoculis*, quia pontifex non intendit derogare iurialterius, ubi non exprimit.

481 Præter dicta not. ulterius, vitari rescriptum beneficiale, falsâ expressione *modi vacationis*, dicendo v. g. vacare *per obitum Titii*, cum tamen vacet solum *per renuntiationem*; quia Pontifex non censetur velle beneficium conferre nisi sub narratâ conditione *modi vacationis*, ut colligitur ex c. *Susceptum 6. de Rescript. in 6.* ibi: *Susceptum ab Apostolica Sede mandatum, ut ab aliquo beneficii (quod obtinet) resignatione receptâ, ipsam alteri*

conferas & assignes: adimplere non potes, si ille, *antequam resignet, rebus examinatur humanis*. Cum non *per resignationem* vacaverit, sed *per mortem*. Nisi de intentione mandantis aliud apparet expressè: si duo super eodem beneficio literas impetrent: primo eorum *per illius obitum*, qui tenebat: secundo verò *per cessionem*, ejusdem ipsum proponente vacare: secundus (cum beneficium ipsum *cessione, non morte*, vacaverit) debet primo in ipsius allocatione præferri.

§. 3.

De reliquis ad mandata Apostolica pertinentibus?

Quæstio prima est, quæ sit vis mandati Apostolici? R. de hoc jam esse actum *lib. 5. tit. 3.* difficultas est, quo tempore sortiantur effectum mandata Apostolica? an tempore concessionis? an expeditionis literarum? an præsentationis ipsarum? & quoniam, ad operandum in aliquo subiecto effectum, requiritur ejus habitas; difficultas est, quo tempore sufficiat, *recipientem, habilem esse, capacemque effectus*, à mandato Apostolico in ipsum derivando? quo posito:

R. Quando mandatum Apostolicum, quod continet *gratiam factam* ab ipso Principe, concessum est, vel subscriptione supplicationis v. g. per verbum *fiat*, vel etiam vivâ voce, ipsum *quoad substantiam*. Spectato jure naturali, & communi Canonico jam esse perfectum, seu validum; cum pendeat à sola voluntate mandantis. Nam, ut Princeps alicui constituat jus, facultatem, privilegium, quantum est ex parte concedentis, nullâ opus est scripturâ, vel literarum expeditione, ut aliàs tradidimus *l. 5. tit. de privileg. dixi quoad substantiam*, & virtutem *operatoricem gratia*; nam *ad vim probativam* facta gratia, *in vel extra* iudicium in foro externo regulariter opus est scripturâ; dixi 2. *de jure communi Canonico*; nam aliud est spectato stylo, & praxi Curia Romanæ.

Rationem reddit Pirhing *h. t. n. 275. 484* quia secundum stylum, & praxin Curia Romanæ, omnes provisiones, & gratiæ *beneficiales*, quæ fiunt à Sede Apostolica, per Collationem, vel per Confirmationem,